

Sygn. akt XII C 10 / 19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2019 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu XII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia SO Krzysztof Rudnicki**

Protokolant: **Piotr Józwik**

po rozpoznaniu w dniu 01.10.2019 r.

we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **sp. z o.o. w S.**

przeciwko **K. P.**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej **5 417 zł** kosztów procesu.

XII C 10 / 19

UZASADNIENIE

Powód (...) sp. z o.o. w S. wystąpił przeciwko pozwanej K. P. o uznanie za bezskuteczną wobec powoda umowy darowizny zawartej w dniu 02.01.2014 r. pomiędzy K. P. a dłużniczką powoda K. G. w części, w jakiej umowa ta dotyczy nieodpłatnego zbycia przez K. G. na rzecz K. P. udziału w wysokości 1/2 w nieruchomości stanowiącej lokal niemieszkalny o pow. 184, 10 m² położonej w O. przy ul. (...), opisaney w KW nr (...), w celu umożliwienia powodowi dochodzenia zaspokojenia wierzytelności wynikającej z następującego tytułu:

- nakazu zapłaty Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 24.04.2015 r., VI Nc-e 648834/15,

- postanowienia Sądu Rejonowego w Oleśnicy z dnia 23.12.2015 r., I Co 1758/15, o nadaniu klauzuli wykonalności na rzecz powoda,

oraz kosztów postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie ww. tytułu wykonawczego przez KS przy SR w Trzebnicy Michała Nazima w sprawie KM 2600/15, i przez KS przy SR w Oleśnicy Arkadiusza Nitschke w sprawie KM 143/16.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że w dniu 04.11.2011 r. (...) im (...) w G. oraz K. G. zawarli umowę pożyczki nr (...) na kwotę 100 000 zł. Na skutek zaprzestania terminowej spłaty zobowiązania pożyczkodawca pismem z dnia 19.01.2015 r. wypowiedział ww. umowę. Roszczenie stało się wymagalne w dniu 23.01.2015 r. Wobec nieuregulowania wierzytelności pożyczkodawca skierował przeciwko dłużnikowi pozew skutkujący wydaniem nakazu zapłaty przez SR

Lublin-Zachód w Lublinie dnia 24.04.2015 r., VI Nc-e 648834/15. Wskutek umowy cesji z dnia 29.09.2015 r. opisana wierzytelność została przeniesiona na rzecz powoda.

Na wniosek poprzedniego wierzyciela zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne, prowadzone pierwotnie przez KS Michała Nazima, przekazane następnie KS Arkadiuszowi Nitschke. Egzekucja z nieruchomości objętej KW nr (...) nie została jednak przeprowadzona, bowiem w dziale IV ujawnione są wysokie hipoteki obciążające nieruchomość, tym samym prowadzenie egzekucji jest niecelowe, bowiem całą kwotę uzyskaną z egzekucji otrzymaliby wierzyciele hipoteczni. Egzekucja w stosunku do dłużniczki prowadzona jest nadal, jednakże dłużniczka nie posiada żadnego majątku, który mógłby podlegać zajęciu, posiada również liczne zobowiązania wobec różnych wierzycieli. Obecnie prowadzona egzekucja nie rokuje spłaty wierzytelności, zaś dotychczas prowadzone czynności nie doprowadziły do odnalezienia majątku umożliwiającego zaspokojenie wynikających z prawomocnego orzeczenia sądowego roszczeń powoda.

Na mocy umowy darowizny z dnia 02.01.2014 r., rep. A nr (...), dłużniczka przeniosła udział w nieruchomości opisanej w KW nr (...), na rzecz pozwanej będącej córką dłużniczki.

Powód powołał się na przepisy art. 527 § 1 i nast. kc. Podniósł, że zawarcie przez dłużniczkę z pozwaną umowy darowizny uniemożliwiło powodowi uzyskanie zaspokojenia przysługującej względem dłużniczki wierzytelności. Zaskarżona czynność spowodowała pokrzywdzenie wierzyciela (powoda), zaś pomiędzy zaskarżoną czynnością a stanem niewypłacalności dłużniczki zachodzi związek przyczynowy. Zgodnie z art. 528 kc, gdy czynność przenosząca korzyść majątkową miała charakter nieodpłatny, wiedza osoby trzeciej nie jest wymagana do nałożenia sankcji bezskuteczności. Dłużniczka dokonując zaskarżonej czynności miała świadomość pokrzywdzenia wierzycieli. Nie bez znaczenia dla jej motywacji pozostaje okoliczność, iż nabywcą nieruchomości była osoba bliska. Według powoda zachodzi domniemanie z art. 529 kc działania dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela.

W odpowiedzi na pozew pozwana K. P. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu.

Pozwana zakwestionowała legitymację czynną powoda do wystąpienia przeciwko niej z powództwem pauliańskim. Wskazała, że, jak wynika z twierdzeń pozwu, powód nabył wierzytelność od pierwotnego wierzyciela, tj. (...) im. (...) w G., na podstawie umowy cesji z dnia 29.09.2015 r. Nie przedstawił jednakże tej umowy i nie wykazał, aby z wierzytelnością o zapłatę nabył również uprawnienie kształtujące w postaci roszczenia pauliańskiego, które nie jest prawem związanym z wierzytelnością przechodzącym na nabywcę w ramach czynności przelewu na podstawie art. 509 § 2 kc. Zdaniem pozwanej w sprawie nie występują również wszystkie przesłanki uwzględnienia roszczenia określone w art. 527 kc i 530 kc. Przedstawione w pozwie dowody nie wskazują, aby sporna czynność prawna zdziałana została z pokrzywdzeniem wierzyciela, w szczególności, aby czynność ta miała prowadzić do niewypłacalności dłużniczki K. G.. Kwestionowana czynność dotyczyła rozporządzenia przez K. G. jedynie jej udziałem wynoszącym 1/2 w prawie własności nieruchomości. Pozostały udział w wysokości 1/2 w prawie własności tej nieruchomości (o wartości około 200 000 zł) nadal pozostał przy dłużniczce i należał do niej jeszcze przez okres 22 miesięcy, aż do jego sprzedaży dokonanej w dniu 22.10.2015 r. Powyższe oznacza, że dłużniczka, dokonując spornej czynności prawnej, ani nie działała z zamiarem pokrzywdzenia wierzyciela ani go nie pokrzywdziła, a w szczególności nie doprowadziła do stanu swojej niewypłacalności. Zdaniem pozwanej powód nie wykazał żadnym dowodem, aby w dacie kwestionowanej czynności dłużniczka miała jakieś większe długi, zwłaszcza o wartości przewyższającej posiadany wówczas majątek, aby była niewypłacalna już w dacie 04.01.2014 r. To, że opóźniała się z zapłatą rat, nie oznacza jeszcze stanu jej niewypłacalności. Pozwana zaprzeczyła również, aby o ewentualnym celu działania dłużniczki cokolwiek wiedziała albo przy zachowaniu należytej staranności powinna się dowiedzieć. Zaznaczyła, że nie posiadała wiedzy o istnieniu stosunku zobowiązaniowego pomiędzy dłużniczką a wierzycielem pierwotnym, zwłaszcza, że pożyczka nie była zabezpieczona hipotecznie. Pozwana zwróciła uwagę, że powód nie dołączył dowodów doręczenia potwierdzeń wezwań do zapłaty kierowanych do pozwanej. Skoro w dniu 02.01.2014 r. niewymagalne było roszczenie o spłatę pożyczki, a jedynie kilku rat wymagalnych przez tą datą, dłużniczka nie mogła obejmować swoją wolą pokrzywdzenia wierzytelności, jaka jest objęta nakazem zapłaty z dnia 24.04.2015 r. Pozwana wskazała, iż najpóźniejsze wezwanie

pochodzące sprzed daty darowizny to wezwanie z dnia 24.06.2013 r., wskazujące na zaległość w kwocie 97, 27 zł, co jest kwotą nieistotną i nie może generować ani pokrzywdzenia wierzyciela ani stanu niewypłacalności dłużniczki. Poza tym nic nie wskazywało, aby w styczniu 2014 r. dłużniczka miała spodziewać się wypowiedzenia umowy pożyczki.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.

W dniu 04.11.2011 r. (...) im. F. S. w G. jako pożyczkodawca i K. G. jako pożyczkobiorca zawarli umowę pożyczki niekonsumenckiej na cele mieszkaniowe nr (...) na kwotę 100 000 zł na okres od dnia 04.11.2011 r. do dnia 10.10.2016 r.

K. G. zobowiązała się spłacić pożyczkę wraz z należnymi odsetkami w terminie do dnia 10.10.2016 r. (pkt 8), zgodnie z planem spłaty stanowiącym załącznik do umowy (pkt 9).

Zabezpieczeniem spłaty przyznanej pożyczki był weksel in blanco (pkt 14).

W przypadku nieterminowej spłaty pożyczki należność z tego tytułu miała stać się w dniu następnym należnością przeterminowaną (pkt 21).

Pożyczkodawca miał prawo do wypowiedzenia umowy z 30-dniowym terminem wypowiedzenia i postawienia całej pożyczki wraz z odsetkami w stan natychmiastowej wymagalności w przypadku stwierdzenia, że warunki pożyczki nie zostały dotrzymane (pkt 24).

/ dowód: umowa pożyczki z dnia 04.11.2011 r. – k. 15-16; plan spłaty pożyczki – k. 17-18;

potwierdzenie wypłaty pożyczki – k. 19 /

Pismem z dnia 27.12.2011 r. (...) im. F. S. w G. skierowała do K. G. wezwanie do zapłaty

zadłużenia wynoszącego na dzień 27.12.2011 r. 2 676, 96 zł (wraz z odsetkami).

/ dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 27.12.2011 r. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 20-22 /

Pismem z dnia 24.02.2012 r. (...) im. F. S. w G. skierowała do K. G. kolejne wezwanie do zapłaty zadłużenia wynoszącego na dzień 24.02.2012 r. 2 039, 66 zł.

/ dowód: wezwanie do zapłaty z 24.02.2012 r. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 23-25 /

Pismem z dnia 24.10.2012 r. (...) im. F. S. w G. skierowała do K. G. wezwanie do zapłaty zadłużenia wynoszącego na dzień 24.10.2012 r. 2 623, 47 zł.

/ dowód: wezwanie do zapłaty z 24.10.2012 r. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 26-28 /

Pismem z dnia 24.06.2013 r. (...) im. F. S. w G. skierowała do K. G. wezwanie do zapłaty zadłużenia wynoszącego na dzień 24.06.2013 r. 97, 27 zł.

/ dowód: wezwanie do zapłaty z 24.06.2013 r. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 29-31 /

K. G. jest z zawodu psychologiem. Prowadziła gabinet terapii uzależnień. W maju 2013 r. K. G. wyjechała do Włoch. Wróciła po 4 miesiącach. W Święta Bożego Narodzenia poinformowała członków rodziny, że wyjeżdża do Włoch na stałe. Mówiła, że odnalazła tam spokój, drogę życiową, grupę wsparcia, itp.

/ dowód: przesłuchanie pozwanej K. P. – e-protokół z dnia 01.10.2019 r. 00:03:23-

00:31:28 /

Dnia 02.01.2014 r. K. G. i jej córka K. P. zawarły przed notariuszem M. G. (1) w Kancelarii Notarialnej w O. w formie aktu notarialnego rep. A nr (...) umowę darowizny.

Przedmiotem darowizny był udział wynoszący 1/2 w nieruchomości stanowiącej lokal niemieszkalny o pow. 184, 10 m² położony w O. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Oleśnicy prowadzi księgę wieczystą nr (...), wraz z udziałem wynoszącym (...) w nieruchomości wspólnej, dla której Sąd Rejonowy w Oleśnicy

prowadzi księgę wieczystą nr (...),

Wartość rynkową darowizny strony tej umowy określiły na kwotę 250 000 zł.

/ dowód: umowa darowizny z dnia 02.01.2014 r., rep. A nr (...) – k. 56-58 /

W dniu 03.01.2014 r. K. G. wyjechała do Włoch na stałe. Po wyjeździe nie kontaktowała się z członkami rodziny. Rodzice pozwanej rozstali się.

Na początku 2016 r. toczyło się postępowanie w sprawie rozwodowej rodziców pozwanej, w którym K. G. nie brała osobistego udziału.

/ dowód: przesłuchanie pozwanej K. P. – e-protokół z dnia 01.10.2019 r. 00:03:23-

00:31:28 /

Pismem z dnia 24.09.2014 r. (...) im. F. S. w G. skierowała do K. G. wezwanie do zapłaty zadłużenia wynoszącego na dzień 24.09.2014 r. 2 680, 78 zł.

/ dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 24.02.2012 r. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 32-34 /

Pismem z dnia 13.10.2014 r. (...) im. F. S. w G. skierowała do K. G. ostateczne wezwanie do zapłaty zadłużenia wynoszącego na dzień 13.10.2014 r. 5 355, 47 zł.

/ dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 13.10.2014 r. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 35-37 /

Pismem z dnia 19.01.2015 r. (...) im. F. S. w G. skierowała do K. G. wypowiedzenie umowy pożyczki nr (...) z dnia 04.11.2011 r. Wskazała, że łączna wysokość przeterminowanego zadłużenia na dzień 19.01.2015 r. wynosi 13 677, 91 zł.

W dniu 23.01.2015 r. pismo to pod adresem (...) odebrał A. G..

/ dowód: wypowiedzenie umowy wraz potwierdzeniem odbioru – k. 38-39 /

W latach 2012-2015 (...) im (...) w G. podejmował wobec K. G. następujące czynności windykacyjne:

- w styczniu 2012 r. windykator nie zastał pożyczkobiorcy, zostawił zawiadomienie o stanie zaległości,
- w styczniu 2012 r. podczas wizyty osobistej windykator rozmawiał z pożyczkobiorcą, ten obiecał dokonanie wpłaty na kwotę 2 120 zł,
- w październiku 2014 r. podczas wizyty osobistej windykator nie zastał pożyczkobiorcy, zostawił zawiadomienie o stanie zaległości,
- w styczniu 2015 r. podczas wizyty osobistej windykator nie zastał pożyczkobiorcy, zostawił zawiadomienie o stanie zaległości,
- w lutym 2015 r. podczas wizyty osobistej windykator nie zastał pożyczkobiorcy, zostawił zawiadomienie o stanie zaległości.

/ dowód: wykaz czynności windykacyjnych – k. 40 /

W dniu 09.04.2015 r. (...) im. F. S. w G. wystąpiła do Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie przeciwko K. G. w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zapłatę 56 231, 43 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu.

Nakazem zapłaty wydanym dnia 24.04.2015 r., VI Nc-e 648834/15, referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin - Zachód w Lublinie nakazał K. G. zapłacić na rzecz (...) im. (...) w G. 56 231, 43 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu.

Przesyłka zawierająca nakaz zapłaty została awizowana pod adresem: (...) (...)-(...) S. w dniach 04.05.2015 r. i 12.05.2015 r., po czym w dniu 20.05.2015 r. została zwrócona do nadawcy.

Postanowieniem z dnia 02.07.2015 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin - Zachód w Lublinie nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 24.04.2015 r., VI Nc-e 648834/15, na rzecz (...) im. (...) w G..

/ dowód: pozew o zapłatę – k. 124; nakaz zapłaty z dnia 24.04.2015 r. – k. 13; postanowienie z

dnia 02.07.2015 r. – k. 129; przesyłka – k. 126-127; zarządzenie – k. 128 /

W dniu 29.09.2015 r. (...) im. (...) w G. oraz (...) S a r.l. w Luksemburgu zawarli umowę przelewu wierzytelności.

(...) oświadczyła, że przenosi na wskazaną spółkę, zwaną w umowie emitentem, wierzytelności 26C wraz z zabezpieczeniami, wymienione na liście załączonej do umowy.

W portfelu przenoszonych wierzytelności znajdowała się wierzytelność wobec K. G. (numer (...)).

W dniu 29.09.2015 r. (...) S. a r.l. w Luksemburgu oraz (...) sp. z o.o. w S. zawarli umowę obsługi wierzytelności 26C w odniesieniu do funduszu 26.

(...) S. a r.l. oświadczył, że w celu umożliwienia wykonywania przez zleceniobiorcę usług wskazanych w umowie dokonuje powierniczego przelewu wierzytelności 26C wymienionych w wykazie wierzytelności.

W portfelu przenoszonych wierzytelności znajdowała się wierzytelność wobec K. G. (numer (...)).

/ dowód: umowy z dnia 29.09.2015 r. – k. 9-19 akt sprawy I Co 1758/15 /

Dnia 27.10.2015 r. K. G. i jej synowa M. G. (2) (wówczas żona brata pozwanej) zawarły przed notariuszem M. G. (1) w Kancelarii Notarialnej w O. w formie aktu notarialnego rep. A nr (...) umowę sprzedaży.

K. G. przeniosła na M. G. (2) udział wynoszący 1/2 w nieruchomości stanowiącej lokal niemieszkalny o pow. 145, 44 m² położony w O. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Oleśnicy prowadzi księgę wieczystą nr (...), w wraz z przynależnym do tego lokalu udziałem wynoszącym 2028/10000 w nieruchomości wspólnej, dla której Sąd Rejonowy w Oleśnicy prowadzi księgę wieczystą nr (...), za cenę 200 000 zł.

/ dowód: umowa sprzedaży z dnia 27.10.2015 r., rep. A nr (...) – k. 62-64; wydruk

elektronicznej KW nr (...) – k. 65-74; przesłuchanie pozwanej K.

P. – e-protokół z dnia 01.10.2019 r. 00:03:23-00:31:28 /

W dniu 27.11.2015 r. (...) sp. z o.o. w S. wystąpiła do Sądu Rejonowego w Oleśnicy z wnioskiem o nadanie nakazowi zapłaty z dnia 24.04.2015 r., VI Nc-e 648834/15, klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 § 1 kpc.

Postanowieniem z dnia 23.12.2015 r., I Co 1758/15, Sąd Rejonowy w Oleśnicy nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 24.04.2015 r., VI Nc-e 648834/15, na rzecz (...) sp. z o.o. w S. jako następcy prawnego dotychczasowego wierzyciela.

/ dowód: akta sprawy I Co 1758/15, w tym postanowienie SR w Oleśnicy z dnia 23.12.2015 r. /

W dniu 03.09.2015 r. na podstawie nakazu zapłaty z dnia 24.04.2015 r., VI Nc-e 648834/15, (...) im. (...) w G. wystąpiła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Trzebnicy Michała Nazima z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużniczce K. G..

Pismami z dnia 15.09.2015 r. Komornik Sądowy Michał Nazim skierował do dłużniczki zawiadomienie o wszczęciu egzekucji w sprawie KM 2600/15 i wezwanie do zapłaty. W dniu 28.09.2015 r. pisma te odebrał W. G..

W dniu 29.09.2015 r. w kancelarii Komornika Sądowego Michała Nazima stawił się syn dłużniczki A. G., który zadeklarował spłatę po 2 - 3 000 zł miesięcznie i wskazał, że dłużniczka wyjechała w celach zarobkowych do Włoch i tam przebywa, pojawia się w Polsce sporadycznie.

Pismem z dnia 30.11.2015 r. Komornik Sądowy Michał Nazim poinformował wierzyciela, że dłużniczka jest współwłaścicielem nieruchomości objętej KW nr (...) oraz właścicielem nieruchomości objętej KW nr (...), oraz wskazał jako komornika właściwego do przeprowadzenia egzekucji z w/w nieruchomości Komornika Sądowego w O..

W dniu 14.12.2015 r. (...) im. (...) w G. wniosła o wszczęcie egzekucji z nieruchomości dłużnika w postaci działki nr (...) położonej w S. przy ul. (...), opisanej w księdze wieczystej nr (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Oleśnicy, a w związku z tym przekazanie sprawy właściwemu Komornikowi.

Postanowieniem z dnia 20.01.2016 r., KM 2600/15, Komornik Sądowy Michał Nazim przekazał sprawę Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Oleśnicy Arkadiuszowi Nitschke w celu prowadzenia egzekucji z nieruchomości.

W dniu 25.01.2016 r. jako wierzyciel zgłosiła się (...) sp. z o.o. w S..

Pismem z dnia 29.02.2016 r. Komornik Sądowy Arkadiusz Nitschke skierował do stron zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego w sprawie KM 143/16.

Pismem z dnia 30.03.2016 r. Komornik Sądowy Arkadiusz Nitschke skierował do stron zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego z nieruchomości objętej KW nr (...).

W dniu 19.04.2016 r. w kancelarii Komornika Sądowego Arkadiusza Nitschke stawił się W. G. (były mąż dłużniczki), który oświadczył, że nie mają ze sobą kontaktu, zaś K. G. od trzech lat przebywa w Hiszpanii.

K. P. poinformowała Komornika, że z tytułu nabycia udziału w nieruchomości dłużniczce nie przysługują żadne wierzytelności względem jej osoby. Również M. G. (2) oświadczyła, że w z tytułu zawartej umowy sprzedaży dłużniczce nie przysługują żadne wierzytelności, albowiem cena zakupu została w całości rozliczona gotówkowo w dniu zawarcia umowy.

Pismami z dnia 06.10.2016 r. oraz z dnia 09.03.2018 r. Komornik Sądowy Arkadiusz Nitschke zawiadomił wierzyciela, że postępowanie egzekucyjne jest obecnie całkowicie bezskuteczne.

Komornik wskazał, że na rachunku bankowym prowadzonym na rzecz dłużniczki brak było środków umożliwiających całkowitą lub częściową realizację zajęcia; dłużniczka nie figurowała w rejestrze Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jako osoba pracująca, a także w rejestrze Urzędu Skarbowego w O. jako osoba prowadząca działalność gospodarczą; nie posiadała żadnych ruchomości.

Postanowieniem z dnia 10.04.2018 r., KM 143/16, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Oleśnicy Arkadiusz Nitschke stwierdził, że postępowanie egzekucyjne z nieruchomości objętej KW nr (...) umorzyło się z mocy prawa.

W dniu 17.07.2018 r. w Kancelarii Komornika Arkadiusza Nitschke stawiała się K. G., która podała, że rozwiodła się, przebywała we Włoszech, wróciła i jest bezrobotna, poszukuje pracy.

/ dowód: akta spraw KM 2600/15 i KM 143/16 /

K. P. nie miała kontaktu z matką od trzech lat. Posiada informację, że matka zamieszkuje w okolicach Z.. Jej brat takiego kontaktu nie utrzymuje od jeszcze dłuższego czasu.

/ dowód: przesłuchanie pozwanej K. P. – e-protokół z dnia 01.10.2019 r. 00:03:23-

00:31:28 /

Pismem z dnia 22.11.2018 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty 82 300, 64 zł wraz z odsetkami tytułem wierzytelności wobec dłużnika K. G. z tytułu umowy pożyczki nr (...) z dnia 04.11.2011 r. stwierdzonej nakazem zapłaty z dnia 24.04.2015 r.

/ dowód: przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 22.11.2018 r. – k. 59-60 /

W odpowiedzi na powyższe wezwanie pismem z dnia 18.12.2018 r. pozwana wskazała, że nie ma kontaktu z dłużniczką pozwalającego na wskazanie należącego do niej majątku, zaś z posiadanej przez nią wiedzy wynika, że K. G. na stałe zamieszkuje za granicą.

/ dowód: pismo z dnia 18.12.2018 r. – k. 61 /

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 527 § 1 kc, gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

Powód zaskarżył umowę darowizny udziału w nieruchomości z dnia 02.01.2014 r. zawartą pomiędzy dłużniczką K. G. a pozwaną K. P. – córką dłużniczki.

Wierzyciel dochodzący uznania czynności za bezskuteczną na podstawie art. 527 § 1 kc winien wykazać następujące okoliczności:

- 1) istnienie wierzytelności przysługującej mu wobec określonego dłużnika,
- 2) dokonanie przez tego dłużnika z osobą trzecią będącą pozwanym w sprawie czynności prawnej skutkującej uzyskaniem przez tę osobę korzyści majątkowej,
- 3) pokrzywdzenie wierzycieli wskutek czynności prawnej dłużnika,
- 4) dokonanie wskazanej czynności przez dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli,
- 5) złą wiarę osoby trzeciej, czyli jej wiedzę o takim działaniu dłużnika lub możliwości jej uzyskania przy zachowaniu należytej staranności.

Na podstawie wyników całości przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd doszedł do przekonania, iż wskazane przesłanki ochrony pauliańskiej nie zostały spełnione.

Po pierwsze, zasadnicze wątpliwości budzi status powoda jako wierzyciela K. G., w szczególności przysługiwanie powodowi wierzytelności opisanej w petitum i uzasadnieniu pozwu.

Od razu trzeba wyraźnie wskazać, że relacja stron procesu cywilnego jest odpowiednikiem i konsekwencją relacji materialnoprawnej, ale mającą swoją specyfikę. Istotą skargi pauliańskiej jest doprowadzenie do sytuacji, w której wierzyciel będzie mógł uzyskać zaspokojenie swojej wierzytelności w ramach egzekucji przeciwko dłużnikowi, ale z przedmiotów stanowiących już mienie osoby trzeciej (pozwanego w procesie pauliańskim), które trafiły do majątku tej osoby na skutek czynności prawnej dłużnika podlegającej ubezskuteczeniu (art. 532 kc). Oznacza to, że elementem roszczenia pauliańskiego jest – oprócz oznaczenia zaskarżonej czynności prawnej dłużnika - także dokładne oznaczenie chronionej wierzytelności, w szczególności jej źródła i podstawy. Oznaczenie wierzytelności musi nastąpić w wyroku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20.02.2015 r., V CSK 305/14), ale w pierwszej kolejności w pozwie – powód dążący do uzyskania wyroku określonej treści, proponuje tę treść w petitum pozwu.

Powód oznaczył wierzytelność jako wynikającą z nakazu zapłaty Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 24.04.2015 r., VI Nc-e 648834/15, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na rzecz powoda postanowieniem Sądu Rejonowego w Oleśnicy z dnia 23.12.2015 r., I Co 1758/15. Takie źródło wierzytelności budzi zasadnicze zastrzeżenia.

Po pierwsze, nakaz zapłaty wydany dnia 24.04.2015 r. przez referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie (a nie Sąd Rejonowy Lublin-Zachód – orzeczenie referendarza sądowego nie jest orzeczeniem Sądu) nie jest orzeczeniem prawomocnym, a przez to nie tworzy stanu związania innych sądów przewidzianego w art. 365 § 1 kpc, a co więcej w ogóle nie powinien być zostać wydany. Stosownie bowiem do art. 499 pkt 4 kpc oraz art. 502⁽¹⁾ § 1 kpc w zw. z art. 505⁽²⁸⁾ kpc nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (czy to zwykłym czy też elektronicznym) nie może zostać wydany, a już wydany podlega uchyleniu – jeżeli jego doręczenie pozwanemu nie mogło nastąpić w kraju. Jak wynika z dokumentów zgromadzonych w aktach egzekucyjnych, raportu z czynności windykacyjnych złożonego przez powoda, jak również z zeznań pozwanej K. P., w okresie wydania nakazu zapłaty, próby jego doręczenia, potem prowadzenia postępowania egzekucyjnego, K. G. przebywała zagranicą – we Włoszech, a jej pobyt tamże można postrzegać jako pobyt stały. K. G. rozstała się z mężem, zerwała kontakty z członkami rodziny, dokonała na ich rzecz przesunięć majątkowych i wyjechała na długi okres czasu. Jedynym potwierdzonym jej pobylem w Polsce jest wizyta u notariusza dnia 27.10.2015 r. Wróciła dopiero w 2018 r. Jak zeznała pozwana, ani ona ani jej brat nie utrzymują z matką bieżących kontaktów od kilku lat. Nawet windykator (...) kilkakrotnie w omawianym okresie nie zastał K. G. pod jej dotychczasowym adresem, ostatnie spotkanie z nią miało miejsce w 2012 r. Nakaz zapłaty z dnia 24.04.2015 r. nie został fizycznie doręczony ani adresatowi ani domownikowi adresata. W sytuacji wątpliwości co do aktualności adresu zamieszkania nie można także przyjąć fikcji doręczenia z art. 139 § 1 kpc. Skoro tak, to nakaz zapłaty z dnia 24.04.2015 r. nie może służyć potwierdzeniu istnienia i wysokości wierzytelności o zapłatę 56 231, 43 zł. W konsekwencji nie można uznać żadnej czynności dłużniczki za bezskuteczną wobec powoda w celu dochodzenia tak oznaczonej wierzytelności. Być może powodowi przysługuje jakaś wierzytelność wobec K. G., ale nie taka, jaka została opisana w pozwie.

Po drugie, wydanie nakazu zapłaty i zasądzenie objętej nim należności nastąpiło na podstawie twierdzeń pierwotnego wierzyciela K. G. o wypowiedzeniu umowy pożyczki z dnia 04.11.2011 r.

Tymczasem (...) im. (...) w G. skierował do K. G. oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki pismem z dnia 19.01.2015 r., które nie zostało jej osobiście doręczone. Pismo to odebrał A. G. w dniu 23.01.2015 r., czyli w okresie, gdy adresatka pisma przebywała we Włoszech już od ponad roku. Nie można zatem uznać wypowiedzenia pożyczki za skuteczne formalnie. Co więcej, nie wiadomo, jaka była w dacie wypowiedzenia pożyczki wysokość ewentualnego zadłużenia K. G.. Powód nie przedstawił żadnego zestawienia, harmonogramu, historii rachunku pożyczki lub innego dokumentu, z którego wynikałyby płatności kolejnych rat lub brak tych płatności. Upomnienia czy wezwania do

zapłaty nie są takim dowodem, a ich treść nie wskazuje na sposób wyliczenia wskazywanych kwot. Dołączony do pozwu raport splat (k.75-76) dotyczy okresu od kwietnia 2015 r.

Nie wiadomo w ogóle, jak powód wyliczył wierzytelność wobec K. G., której wartość ma wynosić 82 856 zł (wartość przedmiotu sporu wskazana w pozwie).

W konsekwencji nie wiadomo również, czy i w jakiej wysokości istniała po stronie K. G. zaległość wobec (...) im. (...) w dacie dokonania zaskarżonej czynności.

Po trzecie, powód nie udowodnił następstwa prawnego po pierwotnym wierzycielu K. G.. Do pozwu nie dołączył umowy przelewu wierzytelności. Umowy takie – datowane na 19.09.2015 r. – zostały dołączone do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności skierowanego do Sądu Rejonowego w Oleśnicy, tyle że nie zostały złożone w całości, a jedynie w formie wyciągów. Nie znając pełnej treści umowy przelewu nie można ocenić, jakie były uzgodnione przez jej strony warunki przeniesienia wierzytelności, a w konsekwencji, czy zostały one spełnione i czy przeniesienie wierzytelności nastąpiło skutecznie. Sąd Okręgowy we Wrocławiu konsekwentnie wyraża stanowisko, że wykazanie nabycia wierzytelności w drodze umowy przelewu wymaga przedłożenia kompletnej umowy przelewu oraz wykazania wypełnienia jej warunków (por. wyrok SO z dnia 16.04.2014 r., II Ca 129/14). Stanowisko takie podzielił Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 09.07.2014 r., I ACa 662/14, a także w innych orzeczeniach.

Zatem brak jest podstaw do uznania za udowodnioną pierwszej z przesłanek skargi pauliańskiej – statusu powoda jako wierzyciela, istnienia i wysokości wierzytelności, czyli przesłanki legitymacji czynnej po stronie powoda.

Nie ulega wątpliwości, że czynność z dnia 02.01.2014 r. obejmowała przesunięcie majątkowego – przysporzenie ze strony dłużniczki na rzecz pozwanej poprzez przeniesienie na pozwaną donandi causa udziału w nieruchomości.

Natomiast wątpliwe jest, czy czynność ta została dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli K. G..

Zgodnie z art. 527 § 2 kc czynności prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu niż był przed dokonaniem czynności. Powód nie uzasadnił należycie, dlaczego uważa, iż K. G. była już niewypłacalna w dacie 02.01.2014 r. albo stała się niewypłacalna na skutek tej konkretnie czynności. Nie przedstawił żadnych okoliczności wskazujących na sytuację materialną dłużniczki w tamtym czasie. To, że opóźniła się z zapłatą rat, nie oznacza jeszcze niewypłacalności. Dłużnik jest niewypłacalny, gdy nie jest w stanie spłacić wierzycieli przy wykorzystaniu posiadanych zasobów i możliwości majątkowych. Tymczasem z materiału dowodowego wynika, że K. G. w dniu 02.01.2014 r. była właścicielką nieruchomości w O. i współwłaścicielką nieruchomości w S.. Wyzbyła się jedynie udziału w lokalu w O.. Wierzyciele mogli próbować uzyskać zaspokojenie z pozostałego przy niej udziału. Za czynność mogącą generować niewypłacalność i pokrzywdzenie może zostać uznana późniejsza o ponad półtora roku umowa z dnia 17.09.2015 r. i to zaskarżenie tej umowy powód powinien był rozważyć.

Można dodać, iż najpóźniejsze wezwanie do zapłaty pochodzące sprzed daty kwestionowanej darowizny, to wezwanie z dnia 24.06.2013 r. wskazujące na zaległość w kwocie 97, 27 zł, co jest kwotą nieistotną i nie może generować ani pokrzywdzenia wierzyciela ani niewypłacalności dłużnika.

W ogóle zresztą niezrozumiałe jest zaniechanie pierwotnego wierzyciela, który od 2012 r. oprócz wizyt windykatora i kierowania monitów przez trzy lata zwlekał z dochodzeniem wierzytelności i wystąpił o zapłatę dopiero w 2015 r.

W opisanych okolicznościach nie zachodzi przywołane przez powoda domniemanie z art. 529 kc.

Wypowiedzenie umowy pożyczki nastąpiło rok po dokonaniu kwestionowanej czynności prawnej, a wydanie nakazu zapłaty jeszcze kilka miesięcy później. Skoro w dniu 02.01.2014 r. niewymagalne było roszczenie o spłatę pożyczki, a jedynie mogło być wymagalne roszczenie o zapłatę niektórych rat, płatnych przed tą datą, to dłużniczka nie mogła

obejmować swoją wolą pokrzywdzenia (...) im. (...) w zakresie wierzytelności, jaka objęta jest nakazem zapłaty z dnia 24.04.2015 r., opiewającej przecież na kwotę 56 231, 43 zł.

Nic nie wskazuje, aby w dniu 02.01.2014 r. dłużniczka miała spodziewać się wypowiedzenia umowy pożyczki, a wobec tego nie można mówić o działaniu w celu pokrzywdzenia wierzyciela czy też ze świadomością pokrzywdzenia.

Reasumując, Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia powództwa, co skutkowało jego oddaleniem.

Na podstawie art. 98 kpc pozwanej jako wygrywającej sprawę przysługuje zwrot kosztów procesu obejmujących wynagrodzenie pełnomocnika ustalone na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. – 5 400 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd podjął rozstrzygnięcia zawarte w sentencji wyroku.